

**ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА
ТЕХНОЛОГІЙ**
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ І ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТРАНСПОРТНЕ
СТРАХУВАННЯ

Затверджено:

Протокол засідання кафедри
фінансів, обліку і оподаткування
№ 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри ФОО

 С.М. Шуляренко

Викладач	Ковова Ірина Сергіївна Кандидат економічних наук, доцент
Посилання профіль викладача на сайті ДУІТ	Ковова Ірина Сергіївна
E-mail	Dvk4303771@gmail.com
Факультет, Кафедра	Факультет Управління і технологій/ Кафедра Фінансів, обліку і оподаткування м. Київ, вул. Івана Огієнка, 19, каб. 602
Консультації	Кожен вівторок та четвер з 14 до 16 м. Київ, вул. Івана Огієнка, 19, каб. 602 або за ZOOM посилання

Офіційна назва освітньої програми	072 «Фінанси, банківська справа і страхування»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань, спеціальність	07 «Управління та адміністрування» 072 «Фінанси, банківська справа і страхування»
Статус дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Цикл дисциплін професійної підготовки, вибіркова
Курс / Семестр викладання	3/5
Обсяг дисципліни	4 кредитів ECTS / 120 загальна кількість годин
Види та кількість аудиторних занять, денна/ заочна	Лекції – 24 годин / 4 годин Практичні заняття – 20 години / 8 години
Форма контролю	Залік
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія згідно з розкладом. Мультимедійний проектор, мережа Internet.
Мова викладання	Українська

Мета вивчення дисципліни	надання знань з організації роботи страховиків щодо забезпечення потреб юридичних осіб і громадян у страхових послугах, а також отримання студентами знань з питань теорії створення та практичного застосування конкретних видів страхових послуг
Загальні компетентності	ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
Спеціальні (фахові) компетентності	СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК14 Вміння використовувати страхування як метод управління ризиками на макро- і мікрорівні та вести роботу з укладення та обслуговування страхових договорів.
Програмні результати навчання	ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування. ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування. ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування. ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефаківців у фінансовій сфері діяльності.

ЧИМ ЦІКАВИЙ КУРС:

Курс дає можливість розширити світогляд та професійні компетенції, поглибити знання зі страхування, технології впровадження та приклади практичного застосування, отримати сучасну і цікаву інформацію, про:

- страхові послуги як специфічний товар;
- сутність та механізм здійснення особистого та майнового страхування, страхування відповідальності в межах території України та з метою міжнародної співпраці;
- сутність та механізм здійснення страхування підприємницьких ризиків.
- сутність та механізм здійснення страхування на всіх видах транспорту.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Змістовий модуль 1. Страхові послуги.

ТЕМА 1. Страхові послуги та особливості їх реалізації

Страхові послуги як специфічний товар. Ознаки, які характеризують страхову послугу. Економічна необхідність страхових послуг, що надаються фізичним і юридичним особам та розширення їх асортименту. Служба маркетингу страхової компанії та її функції. Вивчення й формування попиту на страхові послуги. Система страхових послуг. Безпосередній продаж:

переваги й недоліки. Продаж через посередників переваги й недоліки. Права і обов'язки страхових посередників. Вимоги законодавства України до страхових посередників. Роль реклами в реалізації страхових послуг. Види страхової реклами та вимоги до неї. Контроль з боку страхових компаній і держави за реалізацією страхових послуг.

Ключові слова: страхові послуги, страховий маркетинг, ліцензування страхової діяльності

ТЕМА 2. Порядок укладення та ведення страхової угоди

Етапи проходження страхової угоди: заява про страхування, андеррайтинг, укладення договору страхування, видача полісів, врегулювання вимог страхувальників щодо відшкодування збитків. Заява про страхування форма подання, зміст, значення. Андеррайтинг оцінка ризику, вирішення питання про прийняття об'єкта на страхування, визначення термінів, спеціальних вимог, обсягів і розмірів страхового покриття, франшизи, розрахунок страхової премії. Укладення договору страхування. Страховий поліс як форма договору страхування. Зміст страхового полісу. Його зв'язок з правилами страхування. Структура страхового полісу. Страховий сертифікат. Врегулювання вимог страхувальника щодо відшкодування збитків. Дії страхувальника при настанні страхової події. Дії страховика щодо розслідування характеру і розмірів збитків. Страховий акт. Виплата відшкодування. Система страхового забезпечення. Франшиза. Винятки.

Ключові слова: страхова угода, страховий поліс, франшиза, страховий тариф, страхове відшкодування

ТЕМА 3. Страхування життя та пенсій

Необхідність і значення страхового захисту життя та пенсій громадян. Особливості страхування. Розвиток і сучасний стан страхування. Види страхування життя. Змішане страхування життя. Суб'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Строк страхування. Страхова сума. Одержувачі страхової суми у випадку смерті страхувальника. Порядок визначення і сплата страхових премій. Організація роботи страхової компанії щодо визначення страхових і викупних сум, порядок їх виплати страхувальнику, спадкоємцям або визначеним для цього особам. Страхування дітей. Страхування до вступу в шлюб. Довічне страхування. Страхування пенсій.

Ключові слова: страхування життя, страхова премія, страхова сума, пенсійне страхування

ТЕМА 4. Страхування від нещасних випадків. Медичне страхування

Необхідність і значення страхового захисту громадян від нещасних випадків. Розвиток і сучасний стан страхування. Форми і види страхування. Обов'язкові види страхування від нещасних випадків. Особисте страхування від нещасних випадків на транспорті. Інші види обов'язкового страхування від нещасних випадків. Обсяг страхової відповідальності. Страхова сума. Страхова премія і порядок її сплати. Визначення розміру страхових сум за наслідки нещасних випадків. Одержувачі страхової суми у випадку смерті застрахованого. Відмова у виплаті страхової суми. Добровільні види страхування від нещасних випадків та умови їх проведення. Індивідуальне страхування громадян від нещасних випадків. Страхування дітей від нещасних випадків. Страхування туристів від нещасних випадків. Інші види добровільного страхування від нещасних випадків.

Необхідність, розвиток і сучасний стан медичного страхування. Суб'єкти страхування і відносини між ними. Форми приведення медичного страхування та їх особливості. Обов'язкове медичне страхування. Обсяг відповідальності страховика. Страхова сума. Порядок визначення розміру страхових премій і порядок їх сплати. Права і обов'язки сторін страхових відносин. Організація роботи страхової компанії, пов'язана з настанням відповідальності за фактом страхового випадку. Добровільне медичне страхування. Договір страхування. Обсяг відповідальності страховика. Строк страхування. Страхова сума. Страхова премія. Порядок виплати страхового забезпечення. Відмова у виплаті. Медичне страхування громадян, які виїждять за кордон.

Ключові слова: страхування від нещасного випадку, медичне страхування, медичний асистанс

ТЕМА 5. Страхування майна і відповідальності громадян

Необхідність і значення страхового захисту майна громадян. Розвиток і сучасний стан страхування особистої власності громадян. Види послуг страхових компаній громадянам -

власникам майна. Суб'єкти страхування. Страхування будівель і споруд. Страхове забезпечення. Страхова оцінка будівель і споруд. Страхова премія. Пільги страхувальникам. Оцінка збитку. Страхове відшкодування. Страхування тварин у господарствах громадян. Страхування домашнього мийна. Інші види страхування майна громадян. Страховий захист відповідальності громадян перед третіми особами. Види й форми страхування. Страхування особистої відповідальності власників будівель. Страхування особистої відповідальності власників домашніх тварин. Страхування професійної та іншої відповідальності.

Ключові слова: страхування майна, страхування відповідальності, страхування професійної відповідальності

ТЕМА 6. Страхування підприємницьких та технічних ризиків

Зміст поняття «підприємницькі ризики». Роль страхування у забезпеченні потреб підприємця в страховому захисті. Форми й види страхування. Страхування від вогню та інших небезпек. Основні умови страхування. Суб'єкти страхування. Обсяг відповідальності страховика. Об'єкти страхування, їх оцінка. Винятки. Строк дії договору. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Оцінка збитку. Страхове відшкодування. Страхування від перерв у виробництві внаслідок знищення або пошкодження застрахованого майна. Страхування відповідальності товаровиробників за якість продукції, що виробляється, за забезпечення зайнятості робочих місць, за забруднення навколишнього середовища, страхування працівників від нещасних випадків за рахунок коштів підприємств.

Необхідність і значення страхування технічних ризиків. Види страхування. Страхування будівельно-монтажних ризиків. Умови страхування. Суб'єкти страхування. Об'єкти страхування, їх оцінка. Обсяг страхової відповідальності. Винятки. Строк дії договору. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Оцінка збитку. Страхове відшкодування. Страхування машин від поломок. Умови страхування. Страхування електронної техніки. Умови страхування. Страхування після пускових гарантійних зобов'язань. Умови страхування.

Ключові слова: підприємницькі ризики, технічні ризики, страхування відповідальності товаровиробників

ТЕМА 7. Сільськогосподарське страхування

Економічні завдання страхового захисту в сільському господарстві. Розвиток і сучасний стан страхування майна виробників сільськогосподарської продукції. Форми й види страхування майна сільськогосподарських підприємств. Обов'язкове страхування урожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень. Об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Характеристика страхових випадків. Страхове забезпечення. Визначення вартості урожаю, обчислення й порядок сплати страхових премій. Організація роботи страхової компанії щодо визначення збитків і страхового відшкодування. Визначення факту й причин загибелі (пошкодження) урожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень. Оцінка збитків при загибелі (пошкодженні) урожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень. Страхове відшкодування. Добровільне страхування урожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень. Страхування сільськогосподарських тварин. Страхування будівель та іншого майна сільськогосподарських підприємств.

Ключові слова: сільськогосподарське страхування, агрострахування, страхування врожаю, страхування тварин

ТЕМА 8. Страхування кредитних і фінансових ризиків

Необхідність і значення страхування у фінансово-кредитній сфері. Сутність та економічний зміст страхування кредитів. Форми забезпечення кредитів: матеріальна або юридична. Характеристика основних організаційних форм страхування кредитів. Страхування товарних кредитів. Страхування кредитів під інвестиційні засоби. Страхування споживчих кредитів. Страхування матеріальних цінностей, що передаються в заставу. Страхування експортних кредитів. Характеристика окремих видів страхування кредитних ризиків. Страхування відповідальності позичальника за непогашені кредити. Об'єкт страхування. Обсяг страхової відповідальності. Страхова сума. Строк страхування. Страховий тариф. Страхова премія. Визначення розміру збитків. Страхове відшкодування. Страхування ризику непогашення кредиту.

Страховання банківських гарантій. Сутність та економічний зміст страхування фінансових ризиків. Характеристика окремих видів страхування фінансових ризиків: страхування прибутку (доходу), страхування депозитів інші види. Умови страхування.

Ключові слова: фінансові ризик, кредитні ризики, страхування банківських гарантів страхування депозитів, страхування кредитів

Змістовий модуль 2. Страхування на транспорті.

ТЕМА 9. Страхування на автомобільному транспорті.

Необхідність і значення страхування автотранспортних ризиків. Поняття автотранспортного страхування, його сутність. Розвиток системи автотранспортного страхування. Сучасний стан автотранспортного страхування. Страхування автомобілів. Характеристика об'єктів страхування. Варіанти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Страхова сума. Страховий тариф. Фактори, що впливають на розмір страхового тарифу. Страхова премія. Строк страхування. Франшиза. Пільги страхувальникам. Оцінка збитків. Страхове відшкодування. Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів. Форми страхування. Суб'єкти страхування. Об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Строк страхування. Оцінка збитків. Страхове відшкодування. Моторне (транспортне) страхове бюро України, його функції. Права і обов'язки членів МТСБ. Міжнародна система «Зелена картка», її розвиток. Страхування вантажів, що перевозяться автомобільним транспортом. Об'єкти страхування. Обсяг страхової відповідальності. Строк страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Визначення й порядок відшкодування збитків. Страховий захист громадян від нещасних випадків на автомобільному транспорті. Форми страхування. Суб'єкти страхування. Обсяг відповідальності. Винятки. Строк страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Визначення та порядок виплати страхових сум.

Ключові слова: КАСКО, автоцивілка, ОСЦВП, страхування автомобіля, зелена карта, МТСБУ.

ТЕМА 10. Страхування на залізничному транспорті.

Необхідність та особливості страхування ризиків на залізниці. Суб'єкти страхування. Об'єкти страхування. Законодавча база в страхуванні на залізничному транспорті. Страхування рухомого складу. Форми страхування. Об'єкти страхування. Обсяг відповідальності. Варіанти страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Оцінка збитків. Страхове відшкодування. Страхування відповідальності власників рухомого складу. Обсяг відповідальності. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Оцінка збитків. Страхове відшкодування. Страхування вантажів, що перевозяться залізничним транспортом. Об'єкти страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Оцінка збитків. Страхове відшкодування. Страховий захист громадян від нещасних випадків на залізничному транспорті. Види страхування й умови їх проведення. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Визначення та виплата страхових сум.

Ключові слова: страхування пасажирів, страхування вантажів, страхування залізничної техніки

ТЕМА11. Страхування на авіаційному транспорті

Необхідність та особливості страхування авіаційних ризиків. Суб'єкти страхування. Об'єкти страхування. Законодавча база в авіаційному страхуванні. Авіаційний поліс Ллойда. Страхування повітряних суден. Форми страхування. Об'єкти страхування. Обсяг відповідальності. Варіанти страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Оцінка збитків. Страхове відшкодування. Страхування відповідальності власників повітряних суден. Обсяг відповідальності. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Оцінка збитків. Страхове відшкодування. Страхування вантажів, що перевозяться авіаційним транспортом. Об'єкти страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Оцінка збитків. Страхове відшкодування. Страховий захист громадян від нещасних випадків на повітряному транспорті. Види страхування й умови їх проведення. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Визначення та виплата страхових сум.

Ключові слова: авіаційне страхування, авіаційний поліс Ллойда, страхування повітряних суден, космічне страхування

ТЕМА 12. Страхування на водному транспорті

Необхідність і особливості страхування морських ризиків. Клуби взаємного морського страхування. Визначення договору морського страхування в Кодексі торговельного мореплавання. Страхування морських суден. Об'єкти страхування. Класифікація суден за категоріями ризику. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Страхове відшкодування. Страхування відповідальності власників суден: перед третіми особами, забруднення державних територіальних вод. Обсяг відповідальності. Винятки. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Строк страхування. Оцінка збитків. Страхове відшкодування. Страхування вантажів, що перевозяться морським транспортом. Об'єкти страхування. Обсяг відповідальності. Варіанти страхування. Строк страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія. Оцінка збитків. Страхове відшкодування. Страховий захист громадян від нещасних випадків на морському транспорті: членів судової команди, пасажирів. Форми страхування. Обсяг відповідальності. Винятки. Строк страхування. Страхова сума. Страховий тариф. Страхова премія та порядок її сплати. Визначення та виплата страхових сум. Перспективи розвитку морського страхування в Україні.

Ключові слова: страхування суден, кодекс торговельного мореплавання, морське страхування, морські ризики, страхування пасажирів на водному транспорті

Практичні заняття курсу передбачають виконання ситуаційних, тестових, розрахункових та інших завдань, опитування та дискусії за темами, короткі виступи та презентації з тематики дисципліни з врахуванням тем занять.

Тематика практичних занять:

Тема № 1. Страхування життя та пенсій

Тема № 2. Страхування від нещасних випадків. Медичне страхування

Тема № 3. Страхування майна і відповідальності громадян

Тема № 4. Страхування підприємницьких та технічних ризиків

Тема № 5. Сільськогосподарське страхування

Тема № 6. Страхування кредитних і фінансових ризиків

Тема № 7. Страхування на автомобільному транспорті

Тема № 8. Страхування на залізничному транспорті

Тема № 9. Страхування на авіаційному транспорті

Тема № 10. Страхування на водному транспорті

Приклади практичних завдань:

Практичне завдання:

Страховальник – фізична особа з водійським стажем А роки – бажає укласти на рік договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності зі строком використання транспортного засобу 12 місяців на легковий автомобіль із робочим об'ємом двигуна Б куб. см, зареєстрований у В.

1) Визначити розмір страхового платежу, якщо встановлено мінімальні коригувальні коефіцієнти. Базовий тариф 180 грн. Форма укладання договору Ж.

2) Внаслідок ДТП спричиненого страховальником постраждав автомобіль на суму Г та водій постраждалого автомобіля витратив Д коштів на лікування. Франшиза за договором страхування складає 2%. Яку виплату здійснить страхова компанія потерпілому і які документи потрібно надати? Гранична відповідальність по життю 320 тис. грн. по майну 160 тис. грн.

Індивідуальні завдання

Для стимулювання науково-дослідницького й творчого інтересу здобувачів вищої освіти і здобуття ними навичок наукової діяльності вони залучаються до виконання дослідних завдань за напрямками тематики практичних занять з дослідження страхового ринку України та світу за різними галузями страхування та видами страхових послуг. Найкращі рекомендуються до виступу на науково-практичній конференції.

Індивідуальні види робіт можуть бути змінені та доповнені за ініціативою викладача або здобувача освіти (за погодженням із викладачем).

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль – 100 балів
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру.	

Відвідування лекцій:

За відвідування кожної лекції нараховується 1 бал. Максимальна сума становить 12 балів.

Практичні заняття:

Оцінюються за активністю здобувачів освіти на заняттях, їх відповідями, доповідями та ступенем залученості у дискусії (до 5 балів).

Максимальна сума становить 5 балів за кожне заняття, 50 балів - максимальна сума.

Самостійна робота

Написання та захист реферату (тематика погоджується із викладачем курсу) у вигляді доповіді та/або презентації оцінюються у 10 балів.

Підсумковий контроль - Залік

Здобувач отримує підсумкову оцінку за результатами поточного контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач, становить 100.

Якщо протягом семестру здобувачем за поточним контролем набрано більше 100 балів, то вони прирівнюються до 100.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни та пройшовши процедуру визнання згідно [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ](#).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками
75-81		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками
64-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з

			виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками
60-63		Е	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки
35-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота що потребує доробки
1-34		F	«Безумовно незадовільно» теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення:

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
  2. Конспект лекцій на Google сайті [Страхові послуги](#).
- Електронні ресурси бібліотеки ДУІТ: <https://library.duit.in.ua>.

Список рекомендованої літератури

Базова:

1. Александрова М.М. Страхування: Навчально-методичний посібник. К.: ЦУЛ, 2014. 208 с.
2. Алексєєв І. Страхові послуги: Навчальний посібник / І. Алексєєв, І. Кондрат, Н. Ярошевич. Львів: Вид-во Національного ун-у «Львівська політехніка», 2012. 203 с.
3. Базилевич В.Д., Базилевич К.С. Страхова справа. 6-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання, КОО, 2012. 203 с.
4. Бігдаш В.Д. Страхування: Навч. посібник. К.: МАУП, 2006. 448с.
5. Вовчак О.Д., Завійська О.І. Страхові послуги: Навч. посібник. Львів: Компакт-ЛВ, 2007. 656 с.
6. Гаманкова О.О. Фінанси страхових організацій: Навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2007. 328 с.
7. Говорушко Т.А. Страхові послуги. Навчальний посібник. К.: Центр початкової літератури, 2011. 400 с.
8. Горбач Л.М. Страхова справа: Навч. посібник. 2-ге вид., виправлене. К.: Кондор, 2003. 252 с.
9. Дьячкова Ю.М. Страхування. Навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2008. 240 с.
10. Клапків М.С. Страхування фінансових ризиків: Монографія. Тернопіль: Економічна думка, Карт-баш. 2002. 570 с.
11. Ковтун І.О., Денисенко М.П., Кабанов В.Г. Основи актуарних розрахунків. Навчальний посібник. К.: «ВД «Професіонал», 2008. 480 с.
12. Сосновська О.О. Страхування: навчальний посібник. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/39294/1/O_Sosnovska_NP_Strahovanie_2021_FITU.pdf
13. Страхова справа. Книга 4: Страхування на автомобільному транспорті: [навч. посіб.] / Є.К. Солових, С.О. Магопець, С.Є. Катеринич [та ін.]. 2-г вид., перероб. і допов. Кропивницький: ЦНТУ, 2021. 312 с.

14. Страхові послуги: Підручник / С.С. Осадець, Т.М. Артюх, О.О. Гаманкова та ін.; кер.авт.кол. С.С. Осадець і Т.М. Артюх. К.: КНЕУ, 2007. 464 с.

15. Страхові послуги: у схемах і таблицях: навч. посібн. / укл.: М.П. Федішин. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 208 с. URL: https://archer.chnu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/8406/Strahovi_Posluhy%202023.pdf?sequence=1&isAllowed=y

16. Страхування: навчальний посібник / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. Суми: Сумський державний університет, 2020. 350 с.

17. Страховий менеджмент: підручник / [Осадець С.С., Мурашко О.В., Фурман В.М., Баранов А.Л., Баранова О.В., Залетов О.М., Нечипоренко В.І.]; за ред. д-ра економ. наук, проф. С. С. Осадця. К.: КНЕУ, 2011. 333 с.

18. Терещенко Т. Є., Заволока Л. О., Пономарьова О. Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях): навч. посібник. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2020. 221 с. URL: http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/4110/1/%D0%A2%D0%B5%D1%80%D0%B5%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%20%D0%A1%D0%A2%D0%A0%D0%90%D0%A5%D0%A3%D0%92%D0%90%D0%9D%D0%9D%D0%AF.pdf.

19. Яворська Т.В. Страхові послуги: Навч. посібник. К.: Знання, 2008. 350 с.

Допоміжна:

1. Алгоритм страхування суден, які слідують до морських портів України, та гарантії компенсації збитків. URL: <https://forinsurer.com/news/23/06/08/42736>.

2. Балобанов, О.О., Андріященко, О.О. (2018). Страхування морських перевезень вантажу: окремі організаційно-правові аспекти. Lex Portus, 4, 80-88. <https://doi.org/10.26886/2524-101X.4.2018.6>

3. Енциклопедія страхування / В.В. Феценко та ін. Київ, Українське агентство фінансового розвитку, 2008. 650 с.

4. Dr. S.C.Bihari & Dr. S.K.Baral INSURANCE Management in the Reforms Era, 2007.

5. Insurance: Principles and Practice. Compiled by David Bland. - The Chartered Insurance Institute, Great Britain, 1993.

6. Kenneth Black, Jr. & Harold D.Skipper, Jr. Life & Health Insurance 13th edition, Indian print, 2008.

7. Shashidharan K. Kuttly Managing Life Insurance, 2008.

Додаткова інформація

Детальнішу інформацію щодо методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи та повного списку літератури наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів ДУІТ:

[Кодекс академічної доброчесності Державного університету інфраструктури та технологій](#)
[Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Державному університеті та технологій](#)

[Положення про Комісію з академічної доброчесності у ДУІТ та Комісію з етики та управління конфліктами у сфері академічної доброчесності у ДУІТ](#)

Порушення [Кодексу академічної доброчесності ДУІТ](#) є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним.

Списування під час контрольних заходів заборонені.

Усі письмові роботи, виконані в електронному вигляді (реферати), перевіряються на наявність плагіату згідно з [Положенням про порядок перевірки навчальних, кваліфікаційних,](#)

[науково-методичних наукових та інших робіт на наявність ознак академічного плагіату у ДУІТ](#). У випадках виявлення порушення – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності ДУІТ](#).

Щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік) навчання може відбуватися в онлайн (або змішаній) формі за погодженням із деканом факультету.

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «[Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ](#)».